

ЛЕКЦІЯ 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ТЕОРІЇ

Інтеграційні процеси міжнародного розвитку

Актуальність вивчення процесів

- **Глобалізація:** Ключовий чинник формування нового світового порядку.
- **Безпека:** Інструмент спільного реагування на глобальні загрози та кризи.
- **Україна:** Формування ефективної політики євроінтеграції та відновлення.

Основні завдання курсу

Теорія

Ознайомлення з концепціями та моделями міжнародної інтеграції.

Аналіз

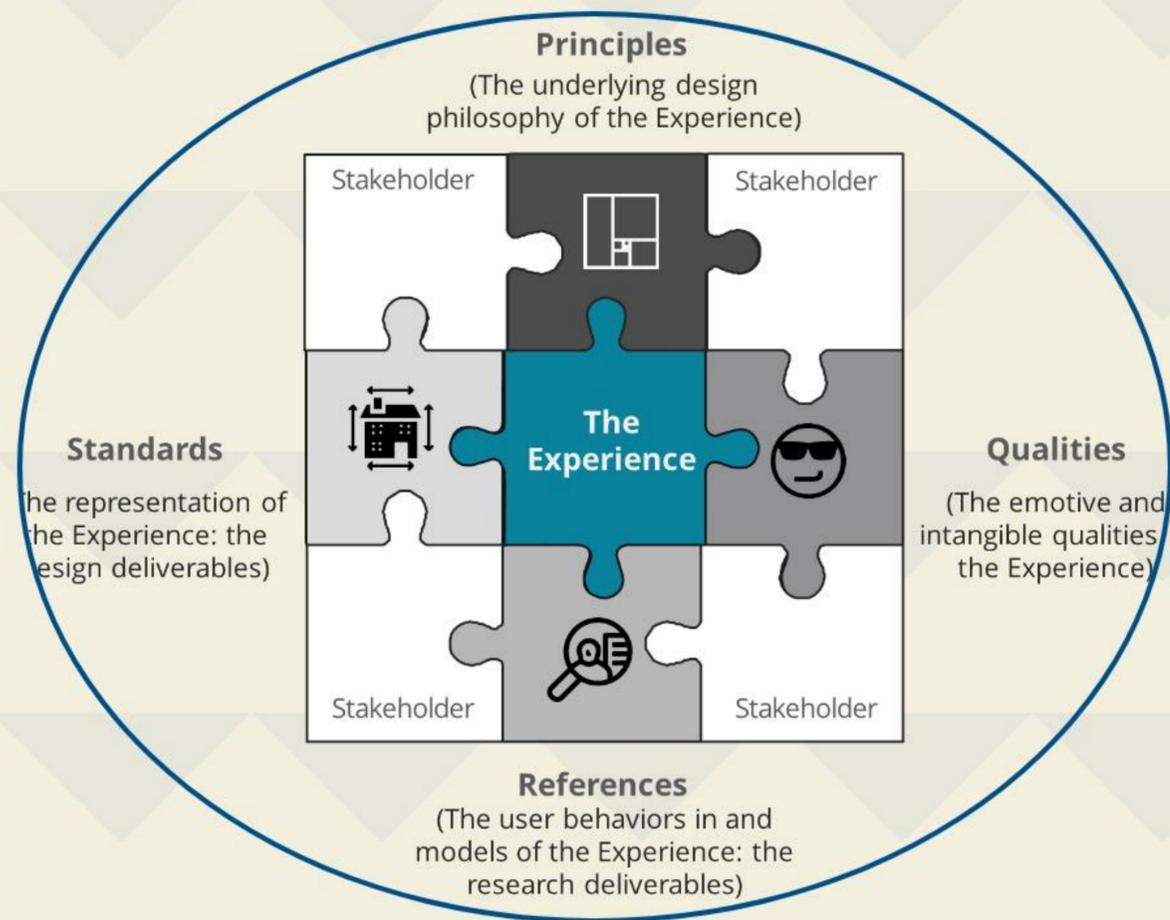
Вивчення історичних передумов та етапів розвитку у світі.

Порівняння

Оцінка інтеграційних моделей: ЄС, АСЕАН, USMCA та місця України.

Поняття та суть інтеграції

Етимологія та зміст

Термін походить від лат. **integratio** — відновлення, об'єднання частин у ціле.

Це об'єктивний процес зростання взаємозалежності національних економік, що реалізується через інституціоналізовані механізми.

| Сутнісні риси інтеграції

- **Добровільність:** Країни самостійно приймають рішення про участь.
- **Послідовність:** Процес відбувається поступово, через певні етапи.
- **Інституціональність:** Створення спільних наднаціональних органів управління.
- **Системність:** Охоплює торгівлю, інвестиції, валютну та соціальну політики.

Ключові принципи взаємодії

Економічна доцільність: Глибокий аналіз очікуваних ефектів.

Демократичне входження: Рівноправна участь та консенсус.

Взаємна зацікавленість: Вигода для всіх сторін об'єднання.

Запобігання монополізації: Здорове функціонування ринку.

Класифікація за характером

Економічна

Єдиний ринок товарів, послуг, капіталу та робочої сили.

Політична

Гармонізація зовнішньої політики та створення спільних інститутів.

Військово-політична

Колективна оборона та безпека (наприклад, НАТО).

Соціально-культурна

Освітній простір, мобільність (Erasmus+) та спільні цінності.

Етапи за Белою Баласою

Стадія інтеграції	Ключова ознака
Зона вільної торгівлі	Скасування мит між учасниками
Митний союз	Спільний зовнішній тариф
Спільний ринок	Вільний рух капіталу та праці
Економічний союз	Координація економічної політики
Політичний союз	Наднаціональне управління та єдина валюта

Світові інтеграційні моделі

Європейський Союз

Найглибша інтеграція

АСЕАН

"М'яка" інтеграція

USMCA (НАФТА)

Торговельний формат

Кооперація vs Інтеграція

Критерій	Кооперація	Інтеграція
Тривалість	Короткострокова / Одноразова	Довгострокова і системна
Інституційність	Слабко формалізована	Інституційно оформлена
Глибина	Обмежена (окремі проєкти)	Комплексна (всі сфери)
Координація	Низький рівень	Високий (наднаціональний)

Проблемні аспекти та ризики

Виклики

- Нерівномірність розподілу вигод.
- Втрата частини суверенітету.
- Неоднорідність систем учасників.

Переваги

- Реалізація ефекту масштабу.
- Залучення інвестицій та інновацій.
- Політична стабілізація регіону.

Дякую за увагу!

Чи є у вас запитання?

Тема наступної лекції:

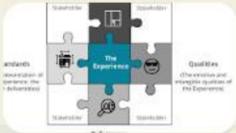
Інституційні механізми Європейського Союзу

Image Sources

https://img.freepik.com/premium-photo/abstract-digital-globe-with-glowing-lines-connections-representing-global-communication-technology_14117-881290.jpg

Source: www.freepik.com

<https://www.phaseiidesign.com/wp-content/uploads/2017/02/PuzzlePieceArchDiagram2.png>

Source: www.phaseiidesign.com

https://static.vecteezy.com/system/resources/thumbnails/050/496/076/small_2x/handshake-over-a-globe-representing-global-cooperation-partnership-and-international-collaboration-in-a-business-context-vector.jpg

Source: www.vecteezy.com

https://worldview.stratfor.com/sites/default/files/styles/2x1_full/public/EU%20Sovereignty%20vs%20Supranationality.jpg?itok=OwKHVfee

Source: worldview.stratfor.com

https://theaseanpost.com/sites/default/files/2018-02/SINGAPORE_RESIZE.jpg

Source: theaseanpost.com

<https://www.als-int.com/insights/images/usmca-review-2026/north-american-trade-corridors.jpg>

Source: www.als-int.com